

5 gr. SŁOWO 5 gr. CZĘSTOCHOWSKIE

Dziennik polityczny, społeczny i literacki, poświęcony sprawom miasta Częstochowy i powiatu.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: II-ga Aleja Nr. 32. Tel. 30. Redakcja czynna cały dzień. REDAKTOR PRZYJMUJE codziennie od godziny 17—18.

PRENUMERATA MIESIĘCZNA Z ODNOSZENIEM DO DOMU LUB WYSŁKĄ POCZTOWĄ ZŁ. 1.50.

Rok II.

Wtorek 13-go września 1932 roku.

Nr. 209.

Tragiczna śmierć por. Żwirki i inż. Wigury. Katastrofa samolotowa na Śląsku Cieszyńskim.

WARSZAWA. Dzień 11 września 1932 r. stał się dniem żałoby dla całej Polski.

Lotnictwo polskie odniosło niepowetowaną stratę: w katastrofie samolotu R. W. D. 6 pod Czeskim Cieszymem ponieśli straszną śmierć bohaterzy lotnicy nasi: por. Żwirko i inż. Wigura, triumfatorzy lotu dookoła Europy, których niedawne zwycięstwo świeciła entuzjastycznie cała Polska.

Por. Żwirko i inż. Wigura mieli wylecieć do Pragi na święto lotnicze, organizowane przez Aeroklub Czechosłowacki w sobotę, jednak ze względu na to, że por. Żwirko miał do załatwienia w Warszawie wiele spraw, postanowił wraz z inż. Wigurą przenocować w Warszawie i wylecieć w niedzielę o godz. 6 rano, aby spotkać się w Brnie z grupą polską, która w sobotę po południu wyleciała do Czechosłowacji.

Start samolotu RWD 6 na którym wylecieli por. Żwirko i inż. Wigura, nastąpił zupełnie normalnie przy sprzyjających warunkach atmosferycznych. Samolot był kilkakrotnie sprawdzany i nie wykazywał żadnych defektów.

CIESZYN. Pierwsze szczegóły tragicznej katastrofy brzmiały następująco:

O godz. 8 rano nad Cieszymem rozpuściła się straszliwa burza z wiatrem o sile huraganowej, posuwająca się z szybkością 200 km. na godzinę.

W tym właśnie czasie por. Żwirko i inż. Wigura przelatywali nad granicą polsko-czechosłowacką.

Samolot dostał się w wir, mający silną trąbę powietrzną.

Konstrukcja powietrzna nie wytrzymała naporu wicheru — jedno ze skrzydeł zostało złamane i samolot runął w dół w korkociąg. „RWD 6” upadła na wzgórze Koscielec pod wsią Czerlicko, oddaloną o 14 kilometrów od Cieszyna.

Aparat uległ zupełnemu zniszczeniu — obaj lotnicy ponieśli śmierć na miejscu.

Na miejsce wypadku przybyła natychmiast żandarmeria czeska, która zabezpieczyła rozbity samolot i zwłoki lotników.

Na wieść o katastrofie z Morawskiej Ostrawy wyjechał do Czerlicka konsul polski p. Ripa oraz z Cieszyna starosta cieszyński Kucner, dowódca 4 pułku strzelców podhalańskich płk. Własek i starosta Gel z czeskiego Cieszyna.

Po stwierdzeniu śmierci lotników przez komisję lekarską, ciała ich zostały przewiezione do miejscowej kostnicy.

BOHATEROWI

(por. ŻWIRKO).

Szedł w życiu z jasnym uśmiechem na ustach, szedł bo kierowała nim gwiazda zwycięstwa. Wśród ciężkich zmagani i burz, szedł naprzód, bo w sercu miał wiarę w zwycięstwo. Gdy po raz pierwszy szybował na stalowym ptaku, nie myślał o tem, że igra ze śmiercią. Aż nadszedł czas, kiedy złoty promień szczęścia uśmiechnął się do Niego z za chmur. Przyszła chwila triumfu. Pokazał światu zwycięstwo w niepokroczonym, zdradliwym żywiole, zwycięstwo polskiej, białej czerwonej bandery! Zwycięzca! Od morza do morza, od gór do gór, na ustach Go miały miliony Sypały się kwiaty i grzmiały oklaski odruchem żywiołowym, dla Niego, Zwycięzcy!.. W takt jego serca biło serce tysiące, co Orła Białego miały w znaku. Nie przebrzmiały jeszcze okrzyki, a znowu stałowy ptak poderwał się ze swym mistrzem do lotu. A za nim cicho, niby smuga bez szelestnie płynęła Śmierć. Wśród szumu silnika płynęli w przestworza oboje. On z ręką na sterze, Ona za Nim tuż, jak cień. I nadeszła chwila strasna, chwila grozy!.. Wśród wycia wicheru zamarło życie w stalowym ptaku. Człowiek nagle spojrzął przed siebie i błyskawicą zobaczył swe życie! Żal, smutek, tęsnota wstrząsnęły Nim w głębi. Ach, żyje!.. A życie tak słodkie, tak miłe, tak młode. I spojrzął w dół. Tam, cicho wabiła Go śmierć. I padł. Nad głową rozwinął Mu się lekko, niby mgła, biały welon Śmierci i zakrył gasnące spojrzenie. A tam w górze, nowy listek wawrzynu dodano do księgi Narodu Polskiego.

Marjusz Wodzicki.

Polski attasze wojskowy w Pradze polecił konsulowi polskiemu w Morawskiej Ostrawie zająć się przewiezeniem zwłok zabitych lotników polskich do Cieszyna.

Po oględzinach przez komisję sądowo-lekarską, zwłoki ofiar katastrofy zostaną przewiezione dziś do Cieszyna.

Program uroczystości pogrzebowych ustalony zostanie po porozumieniu się konsulatu z M. S. Z. w Warszawie w dniu dzisiejszym.

Prawdopodobnie dziś zwłoki zostaną załadowane do pociągu, którym odwiezione będą do Warszawy, gdzie nastąpi uroczysty pogrzeb.

Co mówią naoczni świadkowie katastrofy?

W świetle opowiadań nielicznych świadków, katastrofa przedstawiała się w sposób następujący:

Ludzie, idący do kościoła, zobaczyli samolot, jak kręcąc się wokół swej osi poziomej, spadał gwałtownie ku ziemi.

Niektórzy widzieli, jak jeden z lotników usiłował wyskoczyć, ale było już za późno.

Jak się okazało, był to porucznik Żwirko.

Samolot runął do lasu i całą siłą uderzył o drzewo, rozbijając się doszczętnie.

Lotnicy, albo zostali wyrzuceni, albo też sami, chcąc się ratować, wyskoczyli z samolotu.

Zwłoki por. Żwirki znaleziono w odległości 100 metrów od rozbitej maszyny.

Znakomity pilot ma pękniętą czaszkę, złamaną lewą nogę i lewą rękę, oraz szereg wewnętrznych obrażeń, które spowodowały natychmiastową śmierć.

O 15 metrów od zwłok por. Żwirki leżały zupełnie zmasakrowane zwłoki inż. Wigury. Został on kompletnie zmiażdżony w upadku.

Katastrofa nastąpiła na wysokości około 100 metrów.

Spóźnione ostrzeżenie.

Pośrednim powodem katastrofy był brak dokładnych wiadomości meteorologicznych o zbliżającej się burzy.

Instruktor ak. Aeroklubu pilot p. Krok, wczoraj o godz. 8.30, gdy gwałtowna burza zbliżała się do Krakowa, połączył się telefonicznie z portem cywilnym w Warszawie, zawiadamiając o niepomyślnych warunkach do lotu. Ostrzeżenie to przyszło za późno, ponieważ lotnicy znajdowali się już w drodze.

Odwolanie zawodów.

PRAGA. Wiadomość o tragicznej katastrofie por. Żwirki i inż. Wigury pod Górnym Cierlickiem wywołała w Pradze ogromne wrażenie.

Objawiła się przy tej okazji ogromna sympatja, jaką cieszył się zwycięzca Challenge 1932 r.

Zawody, na które udawali się por. Żwirko i inż. Wigura, wobec żałoby, jaka okryła całe lotnictwo, zostały przez Aeroklub czeskosłowacki odwołane w ostatniej chwili.

S. p. por. Fr. Żwirko.

Tragicznie zmarły s. p. porucznik pilot Franciszek Żwirko, liczył lat 35.

Urodził się na Wileńszczyźnie. Służbę wojskową rozpoczął w armii rosyjskiej, z której następnie przeszedł do formacji polskich w Rosji.

Służbę w lotnictwie rozpoczął w r. 1917.

W r. 1929 rozpoczyna pracę w lotnictwie sportowym jako oficer łącznikowy przy Aeroklubie Akademickim w Warszawie.

W latach 1930—31 pełni funkcje komendanta centrum przysposobienia wojskowego lotniczego w Łodzi, następnie szefa pilotażu w centrum wyszkolenia oficerów lotnictwa w Dęblinie.

Brał udział w licznych zawodach lotniczych, m. in. w locie Małej Ententy i Polski w r. 1927, w Challenge 1930 r., w lotach południowo-zachodniej Polski, w 3 i 4 krajowym konkursie samolotów turystycznych.

W r. 1929 posiadał czasowo międzynarodowy rekord wysokości w II kategorii samolotów turystycznych.

W sierpniu r. b. rozstawił imię lotnictwa polskiego zagranicą, zdobywając w międzynarodowym locie dookoła Europy (Challenge 1932) pierwszą nagrodę.

Por. Żwirko osierocił żonę Agnieszkę i dwuletniego synka Henia.

S. p. inż. St. Wigura.

S. p. Stanisław Wigura urodzony w r. 1901 w Warszawie skończył szkołę im. Zamojskiego w r. 1922.

W r. 1920 przerywa naukę w szkole i wstępuje do 8 p. artylerji polowej, biorąc udział w walkach przeciwko bolszewikom.

Po ukończeniu szkół w r. 1922 wstępuje na Politechnikę warszawską na wydział mechaniczny, gdzie od pierwszej chwili zajmuje się konstrukcją samolotów.

Przez rok 1924 pracuje nad budową samolotu konstrukcji Drzewieckiego.

W r. 1924 wespół z inż. Rogalskim konstruuje pierwszy typ samolotu R.W. Następnie od r. 1926 pracuje wespół z Rogalskim i Drzewieckim nad samolotem typu RWD 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7.

Śmierć oderwała s. p. St. Wigurę od pracy nad konstrukcją nowego samolotu RWD 8, przeznaczonego do szkolenia dla wojska.

Ostatnio s. p. Stanisław Wigura brał udział w Challenge 1932 wraz z por. Żwirką na aparacie RWD 6, tym samym, na którym następnie poniósł śmierć.

Kredyty międzynarodowe dla Polski na roboty publiczne.

GENEWA. — Komitet robót publicznych Ligi Narodów, który zbadał kilkanaście projektów robót publicznych dla walki z kryzysem i bezrobociem, zakończył swe prace, zatwierdzając szereg z nich do sfinansowania w drodze kredytów międzynarodowych. Z projektów polskich komitet zalecił projekt budowy sieci kabla telefonicznego i telegraficznego, rozszerzenie sieci wodociągów i kanalizacji m. Warszawy, projekt drogowy, ograniczony do 2.000 km., oraz projekt gazyfikacji Górnośląska.

Komitet postanowił prosić rząd polski o dodatkowe wyjaśnienia co do projektu kolei Zagłębie węglowe — Wołyn, oraz elektryfikacji Zagłębia krakowsko-kieleckiego z prawem pierwszeństwa dla województw poznańskiego i pomorskiego. Przyjęte projekty komitet przedstawi najbliższej sesji Rady Ligi Narodów, która rozpatrzy możliwości ich sfinansowania, łącznie z projektami, przyjętymi poprzednio. Jak wiadomo, komitet zatwierdził na poprzedniej sesji m. in. projekt wodociągów i kanalizacji w kilku miastach, projekt wodociągu górnośląskiego, przebudowy Kanału Królewskiego, oraz wiele projektów kolejowych, na łączną sumę 289 milionów fr. szwajc.

Robotnicy i urzędnicy na Śląsku powracają do pracy.

KATOWICE. Kongres radców załóg robotniczych i urzędniczych koncernu Wspólnoty interesów zdecydował ostatecznie o powrocie do pracy. Kongres stwierdził, że strajkujący odnieśli duże moralne zwycięstwo, był to bowiem pierwszy wypadek na Śląsku, iż robotnicy i urzędnicy stanęli w jednym szeregu w walce o swoje prawa. Biorący udział w dyskusji potępił stanowisko zajęte w czasie strajku przez Zespół Pracy Związku Metalowców.

Odpowiedź francuska na memoriał niemiecki.

Dwulicowość polityki angielskiej.

BERLIN. Ambasador francuski w Berlinie Francois Poncet wręczył od-

DŹWIĘKOWY TEATR „ODEON“ II-ga ALEJA 27

Dziś i dni następnych.
Gigantyczne arcydzieło dźwiękowe — **Front Zachodni** — Rok 1918.
Najpotężniejszy dramat wojenny p. t.

Najeźdźcy

Emocjonująca akcja rozgrywa się w okresie przed ucieczką cesarza Wilhelma II. — Reżyserja genjałn. G. W. PABSTA.

NAD PROGRAM: Tygodnik dźwiękowy. Aktualności z całego świata.

powieść rządu francuskiego na niemiecki memoriał w sprawie równouprawnienia w dziedzinie zbrojeń niemieckiemu ministrowi spraw zagranicznych von Neurathowi.

Odpowiedź francuska na memoriał niemiecki zawiera następujące punkty: 1) żądania niemieckie, jako dotyczące art. 164 Traktatu Wersalskiego, nie mogą być przedmiotem oddzielnych rokowań francusko-niemieckich, ale winny być przedłożone Radzie Ligi Narodów. 2) Francja przeciwstawia się niemieckiej interpretacji statutu Ligi Narodów. 3) Francja przedsięwzięła już kroki celem zmniejszenia swych zbrojeń i będzie nadal kontynuowała tę politykę. 4) Francja przeciwstawia się zbrojeniom Niemiec, które są sprzeczne z duchem i brzmieniem traktatów, jak również decyzjami konferencji rozbrojeniowej. 5) Rząd francuski przypomina rządowi niemieckiemu o układach, podpisanych przez Niemcy. 6) Rząd francuski protestuje przeciwko deklaracjom, wygłaszanym publicznie w wojowniczym tonie przez członków gabinetu Rzeszy.

LONDYN. Na temat dwulicowości polityki angielskiej w kwestii żądań niemieckich zamieścił „Manchester Guardian” obszerny artykuł.

Sytuacja stałaby się jaśniejsza — pisze „Manchester Guardian” — gdyby stanowisko rządu angielskiego nie było dwuznaczne. Foreign Office informuje obecnie korespondentów zagranicznych w Londynie, że postępowanie Niemiec nie jest właściwe. Trzeba jednak pamiętać, że delegacja niemiecka właśnie na sugestję Mac Donalda usiłowała otwarcie wysunąć kwestię równouprawnienia na konferencji lożańskiej.

Na Dalekim Wschodzie.

Ofensywa partyzantów chińskich.

PARYŻ. — Partyzanci chińscy w liczbie kilkudziesięciu tysięcy rozwinieli w Mandżurji ofensywę na wielką skalę, atakując jednocześnie Mukden, Czang Czo i Kiryn.

Komunikacja kolejowa między Kirynem a Hoi Czeng została przerwana.

PARYŻ. — Do koncesji francuskiej w Szanghaju wkroczyło bez zezwolenia kilku japońskich agentów policyjnych w celu zaareztowania pewnego Koreańczyka. Francuskie władze policyjne sprzeciwiły się temu, dokonywując ze swej strony aresztowania po licantów japońskich, których jednak następnie wypuszczono na wolność. Opuszczając teren koncesji francuskiej japońscy agenci uprowadzili ze sobą jednego Chińczyka. Francuski konsul generalny zamierza złożyć z tego powodu protest u władz japońskich.

LONDYN. — Bandyci chińscy, którzy uprowadzili dwu Anglików, żądają za nich okupu w wysokości 250.000 jen.

Konsul brytyjski, który prowadził rokowania z bandytami, oświadczył, że sumę tę powinien uiszczyć rząd mandżurski, jako odpowiedzialny za spokój i porządek na danym terytorjum. Bandyci wywieźli więźniów wgłąb kraju.

TOKIO. — Premier i minister spraw zagranicznych Japonii złożyli cesarzowi traktat o uznaniu nowego państwa mandżurskiego.

Ostateczna decyzja oczekiwana jest z początkiem przyszłego tygodnia.

PARYŻ. — Według informacji ze stolicy nowego państwa mandżurskiego, w dniu 18 b. m. obchodzona będzie uroczystość pierwsza rocznica wypadków w Mandżurji, którym nowe państwo zawdzięcza swoje powstanie.

LONDYN. — Dowódca armii japońskiej na Dalekim Wschodzie, gen. Honjo, przybył do Tokio, gdzie na jego cześć urządzono szereg uroczystości.

Wojna boliwijsko-paragwajska.

Wielka bitwa o port Bouqueron.

LONDYN. Z Buenos Aires donoszą, że wojska boliwijskie i paragwajskie stoczyły pierwszą wielką bitwę o fort boliwijski okręgu Grand Chaco, Bouqueron.

Według wiadomości paragwajskiej bitwa ta, trwająca 24 godziny, zakończona została zwycięstwem wojsk paragwajskich, które po zwycięstwie walczyły zająć wyżej wymieniony fort oraz odbić paragwajski fort Samaclay,

Challins, zostawił ją odzwiernemu z poleceniem wręczenia swemu lokatorowi.

Poczem udał się do hotelu du Louvre.

XIII.

Raul pamiętał dobrze, że Filip na jutro po widzeniu się z nim miał rozpocząć redagowanie memoriału, w którym pomieszczone być miały wszystkie fakty i wszystkie szczegóły, stanowiące podstawę obrony.

Młody człowiek przepędził noc bez porównania lepiej, aniżeli wszystkie poprzednie, wstał wesoły i pełen nadziei, myśląc o swej rehabilitacji całkowitej i prędkiej, a przede wszystkim o swojej ukochanej Gabrieli.

Odtąd pewnym był przynajmniej jednej rzeczy w oczekiwaniu lepszej przyszłości, to jest, że będzie ją widywał co dzień, będzie mógł rozmawiać z nią, słuchać jej.

Wszystko to, stanowiło już dla niego rzeczywiste szczęście.

Ubrał się bardzo starannie i udał się na ulicę Madame na kwadrans przed godziną śniadania.

Zaprowadzono go natychmiast do buduaru baronowej, do Filipa, który już pracę swoją rozpoczął.

Dwaj młodzi ludzie uścisknęli się za ręce.

— Widzisz kochany kuzynie, — rzekł pan de Garennes, wskazując na papiery rozłożone na biurku, — zajmuję

zajęty poprzednio przez wojska boliwijskie. Po obu stronach straty były ciężkie. Stolica Paragwaju, Asuncion czyni gorączkowe przygotowania do obrony przed spodziewanym wielkim atakiem lotniczym aeroplanów boliwijskich.

Zamachy bombowe w N. Jorku.

NOWY JORK. Nieznani sprawcy podłożyli bomby pod dwoma teatrami w różnych częściach miasta. Eksplozje nastąpiły w chwili, gdy publiczność wychodziła po skończonym przedstawieniu. Na szczęście obyło się bez wypadku z ludźmi, ucierpiały jedynie gmachy teatralne i sąsiednie sklepy, z których wyleciały wszystkie szyby. Policja przypisuje zamach członkom partii pracy.

Wybuch na parowcu „Observation“.

NOWY JORK. Między East River a Rikers Island wydarzyła się w piątek rano eksplozja na prywatnym parowcu „Observation“, mającym na pokładzie 150 robotników.

Ekspedycja ratunkowa, która została wysłana na miejsce strasznego wybuchu, wydobyła dotąd 37 zabitych oraz 63 rannych. Brak jeszcze około 20 pasażerów.

Naoczni świadkowie strasznego wybuchu opowiadają, jak jeden z pasażerów został wyrzucony przez okno do pobliskich warsztatów. Inny spadł na dach domu odległego o 300 stóp, jeszcze inny zleciał na pokład przejeżdżającego w pobliżu parowca między przerażonych pasażerów.

W odległości paru kilometrów od miejsca wybuchu wyrzuciło morze szczątki statku, których trzymało się kureczowo troje nieżywych ludzi.

Rozruchy głodowe w Sowietach.

Donoszą z Moskwy o wielkich rozruchach głodowych w mieście Iwanowo-Wozniesińsku, które jest głównym ośrodkiem przemysłu włókienniczego. Zabrakło tam żywności w sklepach, wobec czego rozgorczyli robotnicy zniszczyli większość sklepów, rabując co się dało i bijąc urzędników do krwi. Kilka sklepów zostało podpalo-nych.

Wezwany oddział G. P. U. stłumił rozruchy, strzelając do głodnych robotników, z których wielu zostało zabitych. 180 osób aresztowano. W Sowietach panuje przekonanie, iż rozruchy w Iwanowo-Wozniesińsku są zapowiedzią groźnych niepokoїв w Sowietach, gdzie sytuacja aprowizacyjna przedstawia się w b. r. rozpaczliwie.

się już twoją sprawą. Zaczęłam redagować memoriał co do samego faktu, tak, jak go znam. Miałem właśnie przerwać, oczekując na ciebie, nie mogąc z pożytkiem pracować dalej bez twojej pomocy. Potrzeba, abyśmy razem przeszli dzień po dniu, godzina po godzinie, wszystko coś robił, od początku ostatniej choroby naszego wuja, aż do chwili ceremonii pogrzebowej w Compiègne. Ty jeden możesz mi dać co do tego wyjaśnienia.

— Jestem gotów uczynić to, kochany kuzynie i bądź pewny, że o niczem nie zapomnę. Możemy zacząć natychmiast, jeżeli chcesz.

Filip spojrzał na zegar i odpowiedział:

— W tej chwili to byłoby zbyt cennym, oto się zbliża godzina śniadania, nie mielibyśmy czasu nie zrobić porządku.

— A więc po śniadaniu, jeżeli będziesz łaskaw przeprowadzić ze mną śledztwo co do wszystkich faktów, jak mówią zdaje się w pałacu Sprawiedliwości, odpowiem, jak będę umiał najlepiej.

— Oto, moja matka.

Pani de Garennes ukazała się rzeczywiście w drzwiach buduaru, w którym znajdowali się młodzi ludzie.

Uśmiechnięta, szybko zbliżyła się i serdecznie wyciągnęła rękę do swego siostrzeńca Raula, mówiąc mu:

— Witam cię, drogie moje dziecko. (D. c. n.)

KSA WERY DE MONTEPIN.

129

Panna do towarzystwa.

POWIEŚĆ.

— Tak panie.

— W jakiż sposób zabrał trumnę?

— W szarabanie, który stał przed dwiema magazynu. Chłopak ten pomógł mi włożyć trumnę i położyć ją pod sнопami słomy. — W głębi wozu były już narzędzia do kopania zupełnie nowe.

— I ten człowiek miał jechać aż do Saint-Port na swoim wozie?

— Ba! tak mówił...

— To właśnie osobistość, której poszukuję... myślał doktor Gilbert.

Wsunął sztukę pięciofrankową w rękę posługacza magazynu, podziękował urzędnikowi za jego grzeczność i wysiadł do oczekującej dorożki.

— Dokąd jedziemy? — zapytał wóznica.

— Na dworzec Lyonński.

W drodze Gilbert mówił do siebie.

— Widocznie człowiek ten zrobił zamianę trumien, lecz muszę wszystko wyjaśnić i żadnej nie pozostawić sobie w umyśle wątpliwości.

W dwie godziny później doktor wysiadł w Saint-Port.

Celem jego było, udając się do tej wioski, położonej o dwanaście kilometrów od stacji Cesson, zapewnić

się czy w czasie między 27 a 28 lipca pochowano tam kogo i czyznany jest człowiek nazwiskiem Pontanelle.

W pięć minut dowiedział się, że nie pochowano nikogo w Saint-Port i że nie było tam wcale człowieka nazwiskiem Fontanelle.

— A więc — mówił do siebie doktor Gilbert, wracając piechotą do Cassen, trudności wychodzą na jaw, przewidywałem je. Jakim sposobem odkryć tę osobistość o czerwonych włosach? Aby dojść do tego, postaram się uczynić nawet niepodobieństwa.

Powrócił do Paryża z głową zajęta, tworząc plany, układając kombinację.

Uczuwał potrzebę, jaknajprędzej porozumieć się z Rauliem de Challins, dowiedzieć się, czy widział swoją ciotkę baronową de Garennes, swego kuzyna Filipa i jaki był rezultat tego widzenia.

Wskutek tych myśli kazał się zawieźć na Saint-Dominique do mieszkania, którego adres dał mu sędzia śledczy.

Raula nie zastał w domu, odzwierny nie wiedział, o której godzinie powróci.

Doktor zażądał koperty, wyjął z portfela kartę wizytową i nakreślił na niej słowa następujące:

Potrzebuję rozmówić się z panem.

— Przyjdź jutro rano do hotelu du Louvre.

Włożył kartę w kopertę i napisał na niej nazwisko wicehrabiego de

Z różnych stron w kilku wierszach.

— Premier Prystor wyjechał na kilka dni na wypoczynek do Druskinik.

— Prezydent Francji Lebrun zwołał na poniedziałek do Rambouillet, swej letniej rezydencji, obrońców Gorgulowa, którzy poraz ostatni bronić będą oskarżonego, poczem prezydent poweźmie ostateczną decyzję, co do szczenia lub ulaskawienia Gorgulowa.

— 24 i 25 b. m. odbędzie się w Warszawie uroczystość Przysposobienia Wojskowego Kolejowego pod nazwą „Święto kolejarza polskiego”.

— Kusociński został zaproszony do Paryża na doroczne zawody lekkoatletyczne pod nazwą „Prix Jean Bouin na 5 km.

— Na liście zawodników fińskich, mających brać udział w zawodach lekkoatletycznych we Francji, figuruje również nazwisko Nurmiego, co ma być protestem przeciw wykreśleniu z listy amatorów.

— Robotnicy sowieccy muszą pracować 2 godziny nadprogramowo. Czas ten użyty jest na budowę aeroplanów sowieckich.

— Szef sztabu armii St. Zjedn. generał Mac Arthur powrócił z manewrów na Wołyniu i został przyjęty przez P. Prezydenta, Marszałka J. Piłsudskiego oraz Min. Spraw Zagr. Zaleskiego.

— W Japonii wyrabiane będą banknoty pieniężne z jedwabiu.

— W Pradze czeskiej zabroniono używania napisów niemieckich na nagrobkach.

— Pod Tuluzą (Francja) samochód wpadł pod pociąg, przyczem zapaliła się benzyna. 3 osoby spłonęły żywcem.

— W Anteguerria (Hiszpania) wybuch zniszczył pół fabryki chemicznej. 6 osób odniosło śmiertelne rany.

KRONIKA

KALENDARZYK

Wtorek 13 września. Eugenji P. i Filipa M.

Wschód słońca: o g. 5.06 Zachód 17.57

Nocne dyżury aptek.

W nocy z poniedziałku na wtorek: Nowy Rynek, Aleja Wolności.

W nocy z wtorku na środę: II Aleja, Ostatni Grosz.

Wypłata rent i zaopatrzeń inwalidzkich. W związku z wprowadzeniem w życie nowej ustawy inwalidzkiej władze skarbowe reorganizują system wypłaty rent i zaopatrzeń inwalidzkich. Od 1 października r. b. renty i zaopatrzenia będą wypłacane nie przez kasy skarbowe, które przesyłały pieniądze za pośrednictwem P. K. O., lecz bezpośrednio przez urzędy pocztowe, które otrzymają specjalne wykazy inwalidów, zamieszkujących poszczególne okręgi. Z tego powodu wypłata renty w miesiącu przyszłym może ulec kilkudniowemu opóźnieniu. Odbiór renty obecnie może być uskuteczniiony na podstawie upoważnienia, wystawionego w miesiącu, za który renta przysługuje zainteresowanemu osobom.

Z Ligi Morskiej i Kolonjalnej. Zarząd częstochowskiego oddziału Ligi Morskiej i Kolonjalnej za wiadoma, iż organizowana na niedzielę, 11 b. m. zbiórka uliczna i w lokalach na rzecz „Funduszu Kolonjalnego” nie odbyła się z powodu niepogody i została odłożona na niedzielę, 2 października b. r.

Wszystkim, którzy przybyli, by wziąć udział w kweście, oraz tym, którzy przyrzekli swoją współpracę we wspomnianym dniu, zarząd oddziału najuprzejmiej dziękuje i prosi do pomocy w dniu 2 października b. r.

Uśmiech fortuny. W trzecim dniu ciągnięcia loterii państwowej wygrana 15 tys. zł. padła na numer 63242 nabyty w kolekturze p. Otrabka. Posiadaczami tego losu są kolejarze częstochowscy.

Dr. Paweł Broniatowski

choroby skórne i weneryczne

od 9—12 i od 4—8 w. Panie od 12—1 p. p.

Częstochowa, ul. Panny Marji 21. Tel. 894

Dźwiękowe „GRAND-KINO”

Od soboty 10 września 1932 r. i dni następnych — Arcymistrz humoru i piosenki, niezrównany **MAURICE CHEVALIER** w dawno oczekiwanej świetnej komedii **ZA OCEANEM** obok swej uroczej partnerki **Claudette Colbert** NAD PROGRAM: Groteska filmowo-dźwiękowa p. t. **BIMBO MARYNARZ** oraz **dźwiękowy przegląd wydarzeń.** — — — Szczegóły w afiszach

Rozprawa budżetowa. W ub. sobotę odbyła się w Kielcach przedwstępna rozprawa nad budżetem naszego miasta na rok 1932/33, w której z ramienia magistratu m. Częstochowy wzięli udział p. p. kom. Mazur i wicekomisarz Madeyski. We wtorek, 13 b. m. odbędzie się druga rozprawa z udziałem p. wojewody Paciorekowskiego naczelnika wydziału samorządowego p. d-ra Serafina i radcy tegoż wydziału p. Matala. W drugim dniu obrad wezmą udział oprócz wyżej wymienionych p. p.: główny buchalter p. Nowakowski, i przedstawiciel B. G. K. p. Madziewicz. Budżet przeprowadzony będzie pod znakiem jaknajdalej idącej oszczędności.

Plany i kosztorysy budowy domków drewnianych. Magistrat otrzymał z Min. Rolnictwa i Reform Rolnych w komis do sprzedaży szereg kompletów planów i kosztorysów budowy typowych domków drewnianych. Cena kompletu planu i kosztorysów wynosi 15 zł. Oglądać je można w magistracie.

Z Igrzysk Olimpijskich na stadionie im Marsz. Piłsudskiego.

Wczorajsze „Igrzyska Olimpijskie” na stadionie im. Marszałka Piłsudskiego nie zawiadyły oczekiwania licznie zebranej publiczności.

Przed rozpoczęciem zawodów dr. Alfred Franke, prezes Stow. Pracy Społ. Wychow. im. Marsz. Piłsudskiego zwrócił się do wszystkich obecnych na stadionie o powstanie z miejsc i jednodominutową ciszę celem uczczenia pamięci tragicznie zmarłych por. Żwirki i inż. Wigury, co też zostało uskutecznione.

Dr. Franke wygłosił następnie dłuższe przemówienie o znaczeniu wychowania fizycznego. W pięknych słowach mówca przedstawił rozwój sportu od czasów starożytnych, gdy w Grecji odbywały się igrzyska olimpijskie, do czasów obecnych. W Polsce założył fundamenty pod gmach tenżyzny i hartu fizycznego Marsz. Piłsudski, powołując do życia Państwowy Instytut Wychowania Fizycznego. Od tego czasu sport w Polsce wykazuje imponujący rozwój, a dowodem na to są zwycięstwa, odniesione przez nich na Olimpiadzie, w międzynarodowych zawodach samolotów turystycznych i w in. Odrzynie znaczenie sportu — mówił dr. Franke — pojęła już w r. 1773, gdy Polska chyliła się do upadku — Komisja Edukacyjna i zostawiła nam w testamentie troskę o wychowanie fizyczne młodzieży. Przemówienie to nagrodzone było rzeszami oklaskami.

Milem urozmaiceniem zawodów była recytacja pięknej poezji Wierzyńskiego p. t. „Laur Olimpijski” przez dyr. Antoniego Piekarskiego. Wiele uczucia włożył dyr. Piekarski w swą recytację, wysłuchaną przez publiczność w wielkim skupieniu.

Grupy zawodników w kostjumach sportowych oczekiwały z niecierpliwością chwili rozpoczęcia igrzysk, w których szlachetna rywalizacja miała zdecydować o zwycięstwie tego czy innego zawodnika.

Wyniki zawodów przedstawiają się następująco: W biegu na 100 metrów zdobył pierwsze miejsce p. Bociański w czasie 11,8 sek.

W skokach wwyż dla pań zwyciężyła p. Plucikówna, osiągając 140 m. W tej samej konkurencji dla panów odniósł zwycięstwo p. J. Szymkowiak, skacząc 1,65 m.

W biegu na 5.000 metrów pierwszy przybył do mety zawodnik „Brygady” p. Wieszczyk w czasie 17 min. 22 sek., drugie zaś miejsce zajął p. Berliner (Warta) w czasie 18 min. 25 sek. Dobry wynik dała również sztafeta olimpijska na 1.500 metrów — 4 min. 30 sek.

Zawody stały na dość wysokim poziomie i miały wiele emocjonujących momentów.

Przed nowym sezonem teatralnym. Możemy podzielić się z czytelnikami miłą wiadomością. Oto p. Iwo Gall, były reżyser „Reduty” w Wilnie, z którym zarząd teatru miejskiego w Częstochowie prowadził rokowania o wydłużenie teatru, wyraził zgodę na objęcie dzierżawy i angażuje obecnie artystów do Częstochowy. Nowy sezon teatralny ma się rozpocząć 1 października.

Tragiczny wypadek. W domu nr. 20 przy ul. Garbaldiego wydarzył się tragiczny wypadek. Lokator tego domu, 65-letni Marcin Rudnicki znalazł w polu nabój, zawierający materiał wybuchowy. Nabój ten zabrał do domu i postanowił zrobić z niego fajkę. Przy pomocy noża, począł on nabojem manipulować. W pewnym momencie nastąpił wybuch, przyczem Rudnicki doznał okaleczenia lewego kolana i palców u rąk. Ofiarę własnej nieostrożności przewieziono do szpitala.

Dziewczynka porażona prądem elektrycznym. W ub. sobotę wydarzył się na Zaczysu następujący wypadek: Zamieszkała przy ul. Leśnej 12 letnia Halina Witlińska wdrapała się na dach domku Nr. 5 i nie zdając sobie sprawy z groźącego jej niebezpieczeństwa, dotknęła ręką przewodu elektrycznego, wskutek czego doznała oparzeń ręki i szyi. Na miejsce wypadku przybył natychmiast lekarz Pogotowia Ratunkowego, dr. Lipiński, który ofiarę własnej nieostrożności opatrzył. Stan Witlińskiej nie budzi żadnych obaw.

Desperacki czyn robotnicy. Pogotowie Ratunkowe zawezwane zostało do niejakiej Stanisławy Mielczarek, zam. przy ul. Tartakowej nr. 24, która targnęła się na swe życie, wypijając nieznaczna na szczęście dozę jodyny. Po udzieleniu desperatce pierwszej pomocy, lekarz Pogotowia, dr. Szykier pozostawił ją na kuracji w domu. Przyczyną rozpaczliwego kroku były — jak twierdzi lokatorzy — nieporozumienia rodzinne. Mielczarek jest zamężna, posiada dwoje dzieci i pracuje jako robotnica w fabryce „Częstochowianka”.

Wybuch w kamieniołomach. Wczoraj o godz. 1 w kamieniołomach na Zawodzie robotnik Władysław Nabiałek (Złota 53) wskutek nieostrożnego obchodzenia się z materiałem wybuchowym spowodował eksplozję, doznając urwania 3 palców u prawej ręki.

Uprowadzenie 15-letniej dziewczyny. W Wierchowiskach pod Częstochową mieszka zamożny właściciel, Jan Nocon. Posiada on 15-letnią córkę Zofję, do której od pewnego czasu przychodził w konkurencji niejaki Stefan Gidziela, handlarz, sprzedający galanterię i zabawki po różnych wsiach, głównie zaś na Śląsku.

Gidziela namawiał Noconównę, aby wyjechała z nim na Śląsk. Dziewczyna sprzeciwiała się temu, lecz Gidziela uparł się i postanowił postawić na swoim. W sobotę wieczorem przybył również do Noconów, buntując dziewczynę, aby z nim wyjechała. Rodzice, usłyszawszy tę propozycję zapalili słusznym oburzeniem i wyprosilili intruza z mieszkania.

Ten udał się do sąsiadów i oczekiwał tam na Noconównę. Ta korzystając z nieuwagi rodziców wydosłała się z mieszkania i połączyła się z ukochanym, poczem oboje wyjechali do Częstochowy, skąd wyruszyli następnie w niewiadomym kierunku.

Zrozpaczeni Noconowie zawiadomili o powyższym policję, która zajęła się odszukiwaniem zbiegów.

ZĘBY, korony, mostki, — wprawia

LEKARZ-DENTYSTA

Unikajcie partaczy dentystycznych! gdyż im nie wolno dotykać się pacjentów

(Dz. Ust. Nr. 54 poz. 476)

Broszurę wyjaśn. — otrzymać można w księgarniach, w Administracji pisma „Czystość” lub od autora Lekarza — Dentysty MICHAŁA GREJNIECA w Częstochowie, Aleja Najświę. Panny Marji (I Aleja) nr. 10.

O stosowanie cła maksymalnego. Ministerstwo Skarbu skierowało do wszystkich urzędów celnych okólnik, w którym wyjaśnia, że nie należy stosować cła maksymalnego do przewożonych przez podróżnych przedmiotów, o ile przedmioty te nie mają charakteru handlowego oraz do drobnych ilości towaru, który mieszkający pogranicza przywożą do kraju na własny użytek. Nadto towary, sprowadzane do kraju, muszą być zaopatrzone w świadectwa pochodzenia, jeżeli cło maksymalne nie ma być do nich stosowane.

Ciągnięcie loterii państwowej. Główne wygrane w trzecim dniu ciągnięcia V klasy 25 loterii państwowej padły na następujące numery:

25.000 zł. na Nr.: 2828.

15.000 zł. na Nr.: 63242.

10.000 zł. na Nr.: 87973.

5.000 zł. na Nr. Nr.: 55597 137318

139333 139681 152602.

3.000 zł. na Nr. Nr.: 14963 58235

151893.

2 000 zł. na Nr. Nr.: 2393 4444

5906 6505 16955 22351 30910 33444

38597 43156 58726 73880 77074 106740

116465 117393 151244.

1 000 zł. na Nr. Nr.: 2616 5524

7770 8092 11149 15868 29789 35771

39068 49544 50353 51664 63668 65664

65848 70727 74317 75527 77312 78081

78702 79185 89546 91171 93231 96674

98140 103401 104713 106148 124843

129895 135115 136116 140518 141392

146366 148253 157644 159275.

List do Redakcji.

Od jednej z naszych czytelniczek otrzymaliśmy list, który ze względu na zawarte w nim słuszne uwagi, poniżej zamieszczamy.

Dnia 7 b. m. koło bramy Lubomirskich widziałam, jak odbywa się sprzedaż żetonów na Czerwony Krzyż. Pani i pan z puszkami Czerwonego Krzyża zaczepiają prawie każdego przechodnia i przypinają mu żeton, niemówiąc ile kosztuje. Gdy zaczepiony wrzuci do puszki 5 lub 10 groszy, wtedy pani wyrzywa wpięty już żeton, narażając temsamem ofiarodawcę na wielką przykrość, bowiem staje on mocno zmieszany i nie wie poprostu, co z sobą począć, a inny znów oświadcza, iż wyrwano mu ostatni grosz z kieszeni.

Podobne metody postępowania napewno nie przyczynią się do spopularyzowania instytucji, jaką jest P.C.K.

Rozumiem, że pani i pan z puszkami chcą we własnym interesie jaknajwięcej żetonów sprzedać są bowiem zawodowymi kwestarzami, nie mogą jednak zapominać, że występują w imieniu zasłużonego Polskiego Czerwonego Krzyża i że to nie jest handel medalikami.

Swego czasu widziałam w Warszawa wie stołik P. C. K., a na nim widniał napis: „cena 1 złoty”. Tak winno być również i w Częstochowie. Zrozumiałam jest rzeczą, że pątnik, którego cały majątek wynosi nieraz kilka złotych, nie może ofiarować 1 zł. P. C. K. winien posiadać groszowe blaszki, wzgl. kartoniki, które nabywałyby liczne rzesze pątników. Trzeba również pamiętać, że wśród pątników znajduje się wielu ludzi, niewiedzących nawet co to jest P. C. K. Ludzi tych należy bezwzględnie uświadomić, a to można uczynić przez ustawienie stołika, przy którym znajdowałyby się tablica (plakat) z krótkim (20 wyrazów) przedstawieniem znaczenia Polskiego Czerwonego Krzyża.

Wówczas zawodowi kwestarze mieliby może mniejszy dochód, ale to zyskałby wiele Polski Czerwony Krzyż. Jedna z czytelniczek.

Obwieszczenie Nr. 1712-32

Komornik IV rewiru Sądu Grodzkiego w Częstochowie, zamieszkały przy ulicy N. Panny Marji 55, na zasadzie art. 1030 P. C., ogłasza, iż w dniu 6 października 1932 r. od godziny 10 zrana we wsi Wielki Bór, gminy Grabówka pow. częstochowskiego, w miejscu przechowania przedmiotów w pomieszczeniach JANA IDZIAKA, za dług Skarbowi Państwa, odbędzie się sprzedaż przez licytację publiczną ruchomości oszacowanych na 1500 zł. należących do tegoż Jana Idziaka, a mianowicie: krów, kłacz, wozu i in. Powyższe ruchomości mogą być sprzedane niższej szacunku jako w drugim terminie.

Dnia 9 września 1932 roku.
Komornik Sądowy ST. STODÓLKIEWICZ.

Z KRAJU.

Ciekawe wykopaliska
w Przemyślu.

Przy kopaniu fundamentów pod dom na Kazanowie w Przemyślu, robotnicy natrafili na dwa szkielety, w głębokości do półtora metra, ułożone głowami do siebie, na linii prostej w odległości 1 metra, a w odstępie 2.30 metrów. — Szkielet kobiecy był zwrócony stopami na południe, zaś drugi męski na północ.

Przy szkieletach znaleziono różne przedmioty. O odkryciu doniesiono kustoszowi Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej, inż. Kazimierzowi Osinińskiemu, poczem pod kierunkiem inż. Osinińskiego przeprowadzono poszukiwania archeologiczne.

Skonstatowano, że między żebrami szkieletu męskiego znajdował się grot żelazny z dwoma małymi zadziornami; koło bioder leżał nóż żelazny o rękojeści kościanej zaś między stopami leżała sprzączka żelazna. Przy szkielecie kobiecym znaleziono małe naczynie gliniane, bransoletę i pierścionki, wykonane z drutu brązowego, zdobione perełkami, oraz grzebyk kościany, zdobiony kółkami koncentrycznymi.

Ozdoby wspomniane, zwłaszcza na grzebyku, są z epoki wczesnohistorycznej, przypadającej na wiek VI po Chrystusie. Układ szkieletów nawznak w pozycji wyprostowanej, był pod wpływem chrześcijaństwa. Brak broni w grobie męskim, zaś złożenie wyłącznie sprzączki, nożyka i brzytwy jest charakterystyczny dla grobów Gotów (szczepów germańsko-północnych) na ziemiach naszych, którzy w pierwszych wiekach po Chrystusie szli od Bałtyku przez Wisłę, San i Dniestr do Morza Czarnego, szukając nowych siedzib i zdobyczy.

Szkielety i przedmioty znalezione złożono w Muzeum Narodowym Ziemi Przemyskiej wraz z fotografiami, wykonanymi w czasie przeprowadzonych wykopalisk przez p. Eug. Dębickiego. Wykopaliska te, po opracowanych już z Bud Łańcuckich, są bardzo ciekawym materiałem, odnoszącym się do panowania Gotów w Ziemi Przemyskiej między IV i VI w. po Chrystusie.

Dramat miłosny narzeczonych.
Sprzeciw rodziny powodem
samobójstwa.

W mieszkaniu kupca Arona Edelsburga, w Warszawie rozegrał się dramat miłosny.

U Edelsburgów pełniła od miesiąca służbę 25 letnia Petronela Ziółek. Przychodził do niej, w charakterze narzeczonego, jakiś młodzieniec, lat około 21, robotnik miejski, zamieszkały w Mokotowie. Gdy o północy właściciel mieszkania, po kąpieli, udał się na spoczynek, służącej w mieszkaniu jeszcze nie było.

Rano około godz. 7 Edelsburg wszedł do kuchni, zdziwiony, że służąca, mimo dzwonka, nie przychodzi do pokoju. Otworzył drzwi, E poczuł woń gazu świetlnego, na podłodze ujrzał zaś leżących w białym Ziółkową oraz narzeczonego jej. Nie dawali oni już oznak życia. Mimo to wezwano Pogotowie. Lekarz stwierdził śmierć obojga, która nastąpiła przed kilku godzinami.

Sądząc z pozostawionych kilku kartek pisanych przez Ziółkową i narzeczonego, popełnili oni samobójstwo, po wspólnym porozumieniu się. Zakończenie listu narzeczonego brzmi: „Teraz połączymy się wieczną miłością”. Według zeznań Edelsburga i rodziny, Ziółkowa znała narzeczonego dłuży czas, dawała mu pieniądze na ubranie i inne rzeczy. Zamierzali oni pobrać się w krótkim czasie.

Matka narzeczonego nie pozwałała na ten związek, lecz syn zakochany, widocznie nie chciał rozstać się z narzeczoną. Po północy, kiedy narzeczeni powrócili z miasta, położyli na podłodze koldre, pled i poduszki, odkry-

Niezwykła zagadka sądowa.

Echa zuchwałej afery w r. 1921.

Pasjonującą zagadkę stanowi w sądzie okręgowym sprawa Leona Kołłątaja, zasiadającego na ławie oskarżonych pod zarzutem niezwyklego oszustwa, popełnionego wraz z kpt. Henrykiem Terkiem, rozstrzelanym w r. 1922 za szpiegostwo na rzecz Jednego z państw ościennych.

Oszustwo, będące przedmiotem sprawy, popełniono w 1921 r., nie można było jednak ustalić nazwiska sprawcy. Dopiero teraz w niezwyklej okolicznościach ujawniono, że był nim Leon Kołłątaj.

Rzecz zdarzyła się 12 listopada r. 1921. Kapitan Terk, pracujący w biurze kontroli gospodarczej DOG. Warszawy, wprowadził jakiegoś młodego oficera do gabinetu szefa, mjr. Muszyńskiego. Przedstawił oficera, jako por. Jana Kosiewicza, przyslanego przez DOG. Kielce w sprawie pożyczki. Rzekomy por. Kosiewicz przedłożył list treści następującej:

„Z powodu chwilowego braku w tutejszym oddziale Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej gotówki na naszym rachunku do taksy miesięcznej, upraszamy uprzejmie o udzielenie nam kilkudniowej pożyczki 15 milionów marek na terminową opłatę ładunku wagonów w Warszawie dla tutejszej intendencji. W razie opóźnienia skarb nasz poniesie poważne straty.”

Pismo podpisane było przez majora Ulricha i szefa sztabu pułku podpułkownika Hoffmana.

Dopiero po pewnym czasie okazało się, że była to niezwykle zuchwała afera. Pismo D. O. K. Kielce było sfałszowane, przyczem nie istniał tam wcale żaden major Ulrich, ani podpułkownik Hoffman. Nieznano tam również żadnego podporucznika Kosiewicza. W sprawie tej wszczęto śledztwo, które przyniosło sensacyjne wyniki. Oto ekspertyza grafologiczna stwierdziła, że niektóre słowa na sfałszowanym piśmie z kieleckiego D. O. K. pisał sam kpt. Terk, kierownik wydziału kontroli. Aresztowano go i przy tej okazji wyszło na jaw, że kpt. Terk uprawiał jednocześnie szpiegostwo.

Sąd wojskowy skazał kpt. Terka na śmierć i wyrok został wykonany 7 sierpnia 1922 r.

Falszawy porucznik Kosiewicz, któ-

cili wszystkie kurki przy maszynie gazowej, pozamykali okna i drzwi, zamykając szczerze dziurki szmatami poczem popełnili samobójstwo.

Policeja prowadzi dochodzenie, celem ustalenia nazwiska denata. Zwłoki przewieziono do prosektorjum.

ZE SWIATA.

Perły królowej angielskiej.

Jest taki zwyczaj na dworze angielskim, że latem (obecne było i w Anglii bardzo upalne), kiedy królowa Marja udaje się na wywczas, zwykle nad morze, urzędnicy dworscy przystępują do robienia porządków skarbcu królowej. Najgłówniejszą czynnością wśród tego porządkowania, jest nawlekanie wyjątkowo pięknych pereł, na nową nitkę. Czynność ta ważniejsza, ponieważ perły są ulubionym klejnotem królowej Marji. Główna czynność spoczywa w ręku zaufanego jubilera, który, od wielu już lat, bada skarbiec, pilnie strzeżony przez urzędników i służbę dworską, zabiera, w największej tajemnicy, wszystkie perły, mające być nawiazane na nowe nici, oraz inne klejnoty, potrzebujące oczyszczenia lub naprawy, kładzie je w specjalną kasetkę, przenosi do swej prywatnej pracowni, poczem, dokonawszy dzieła odnosi klejnoty do skarbcu. Od pewnego czasu zajmuje się królowa Marja swym zbiorem, badając rysunki w układzie drogich kamieni, nieraz bardzo oryginalne, nawet fantastyczne, przyczem wydała rozporzą-

ry podjął pieniądze, znikł i nie można go było odszukać, wobec czego żandarmerja rozesała za nim listy gończe. Tak minęło 9 lat.

W październiku 1930 r. wpłynęło do wojskowego sądu okręgowego w Warszawie pismo Bolesława Rotkiewicza z Mołczadzi, pow. baranowickiego, z doniesieniem, że w miejscowości tej znajduje się niejaki Leon Kołłątaj, którego wygląd odpowiada rysopisowi poszukiwanego rzekomego Jana Kosiewicza. Przeprowadzone przez żandarmerję wywiady ustaliły, że Kołłątaj w r. 1918 przybył z Rosji, przebywał w Warszawie w roku 1920, paradował w mundurze podporucznika żandarmerji w Stonimie. Kołłątaj podróżował następnie po kraju. We Lwowie występował w teatrze, potem zaś w Mołczadzi był kierownikiem elektrowni, a następnie założył biuro porad prawnych. Ekspertyza grafologiczna stwierdziła, że podpis na pokwitowaniu z odbioru owych 15 milionów marek pochodził z ręki Kołłątaja. Kołłątaj posługiwał się również nazwiskiem Walter i pod tem nazwiskiem w roku 1926 skazany został przez sąd okręgowy w Krakowie na 6 miesięcy więzienia za bigamię.

Dwukrotna ekspertyza, dokonana przez biuro badań centrali służby śledczej w Warszawie, ustaliła na podstawie prób pisma oskarżonego, iż podpis „por. Jan Kosiewicz” położony był ręką oskarżonego. Kpt. Ptak, były kassjer DOK., któremu 10 marca 1932 r. pokazano oskarżonego w grupie kilku osób, wskazał nań jako podobnego do rzekomego Kosiewicza.

Obronca oskarżonego adw. Grabowiec podniósł ważną okoliczność, iż rewidatorem Rotkiewiczem kierowały względy zawiści. Kołłątaj był jego konkurentem w dziedzinie porad prawnych, a ponadto wykrył popełnione przez Rotkiewicza nadużycia na sumę 11 tysięcy zł. Co do nazwiska Waltera, to stanowiło ono pseudonim scenicznego oskarżonego, który przez pewien okres czasu prowadził trupę teatralną.

Na wniosek obrońcy sąd odroczył rozprawę do wtorku, 13 bm. dla wezwania dodatkowego eksperta grafologa.

dzenie, aby klejnoty skarbcu wystawić na widok publiczny w jednym z salonów pałacu Buckingham, będącym rezydencją królewską w Londynie. Zwiedzających jest dużo, zwłaszcza pań angielskich, jako mocno ciekawych wszystkiego, co ma wspólność z rodziną panującą. Naszyjniki pereł i bransolety, z beczennymi kamieniami i o najrozmaitszym rysunku, budzą powszechny podziw, nawet zachwyt i ciche westchnienia pożądliwości.

Humor i Satyra.

STALE CENY.

— Ile kosztuje to ubranie?
— Sto sześćdziesiąt dziewięć złotych.
— Nie ma o czym mówić. (Gość odchodzi).
— Czego pan zaraz ucieka? Ile pan daje?
— Mogę dać sto, ani grosza więcej.
— Co mam zrobić? Muszę stracić — dawaj pan sto.
— Więc pocóż wisi u pana tabliczka, że ceny są stałe?
— No one są stałe, ale znów nie tak bardzo, żeby aż gościa wypuszczać ze sklepu.

WŚCIEKŁOŚĆ.

— Mój mąż zniecierpliwiony czeka, żeby owdowieć, ale on się myli!... Póki ja jeszcze żyję, nie doczeka się tej przyjemności...

NIEZUPEŁNIE PIJANY.

Sędzia: — Czy świadek może stwierdzić stanowczo, że oskarżony był wówczas pijany?

Posterunkowy: — Zupełnie stanowczo twierdzić nie mogę, tylko żona jego opowiadała mi, że do domu wrócił z pokrywą od kanału i chciał ją koniecznie założyć na gramofon jako płytę.

ZŁOŚLIWA.

— Mój narzeczony nigdy do mnie inaczej nie mówi, jak tylko: „Mój Rafaelski Aniele”.

— Słusznie, gdyż ten był także wymalowany.

NA ODLEW.

Jak się pani strasznie zmieniła w tych czterech latach, droga pani Kapuścińska! Nie byłabym pani wcale poznała.

— A ja to panią odrazu poznałam po tym kapeluszu

SIEROTKA.

— Dziadku, dawno już chodzicie po prośbie?

— Od śmierci mojej matki.

— A kiedy wam zmarła matka?

— W sam dzień moich narodzin.

Go usłyszymy dziś przez Radio?

WARSZAWA dnia 13 września

11.58 Sygnał czasu z Warsz. Obs. Astr. hejnał z Krakowa.
12.05 Program na dz. bież.
12.10 Codz. Przegląd Prasy Polskiej.
12.40 Urz. kom. Państw. Inst. Met.
12.45 Płyty gramofonowe.
15.00 Komunikat gospodarczy.
15.10 Płyty gramofonowe.
15.30 Chwilka lotnicza.
15.35 Komun. Państw. Urz. Wych. Fiz. i Państwowego Zw. Sportowego.
15.40 Płyty gramofonowe.
16.35 Kom. Centr. Biura Hydr. dla żegluga i rybaków.
16.40 „Wyścig o odznakę sportową”.
17.00 Popularny koncert symfoniczny.
18.00 Odczyt z Wilna.
18.20 Reportaż z cyklu.
18.45 Muzyka lekka i taneczna.
19.10 Rozmaitości.
19.30 Kom. Tow. Zachęty do Hod. Koni w Polsce.
19.35 Prasowy Dziennik Radiowy.
19.45 Bieżące wiadomości rolnicze.
19.55 Program na dzień następny.
20.00 Koncert popularny.
21.00 Feljton literacki.
21.15 D. c. koncertu.
21.50 Dodatek do Pras. Dz. Radj.
21.55 Kom. Gł. Wojsk. St. Meteor. dla komunik. lotniczej.
22.00 Muzyka taneczna.
22.40 Wiadomości sportowe.
22.50 Muzyka taneczna.

KATOWICE dnia 13 września.

11.58 Sygnał czasu z Warsz., hejnał krak.
12.05 Program na dz. bież.
12.10 Codz. Przegl. Prasy Polskiej z Warsz.
12.20 Płyty gramofonowe.
12.40 Kom. meteorol. z Warszawy.
12.45 Płyty gramofonowe.
14.00 Komunikat gospodarczy.
15.00 Kom. gospod. z Warszawy.
15.10 Bajeczki cioci Heli dla dzieci.
15.30 Chwilka lotnicza.
15.40 Intermezzo muzyczne.
16.40 Transmisja z Warszawy.
18.00 Odczyt z Wilna.
18.20 Muzyka lekka i tan. z Warszawy.
19.10 Rozmaitości.
19.25 Program na dz. nast.
19.30 Komunikaty sportowe.
19.35 Pras. Dz. Radj. z Warszawy.
19.45 Odczyt.
20.00 Transmisja z Warszawy.
22.00 Program na dz. następny.
22.05 Muzyka taneczna z Warszawy.
22.40 Muzyka taneczna z płyt.

Biuro Dzienników i Ogłoszeń
„RENOMA”

wł. MARJAN ŻUKOWSKI
Częstochowa, Aleja Nr 21, tel. 448.
PRZYJMUJE: Ogłoszenia do wszystkich pism krajowych i zagranicznych.
POLECA: Dzienniki i czasopisma krajowe i zagraniczne.
SPRZEDAJE: Wyroby tytoniowe, papierosy, oraz znaczki stemplowe, pocztowe, weksle i t. p. 547
OBSŁUGA SZYBKA i SOLIDNA.

SAMOCHODY,
MOTOCYKLE
I RADIO.

Naprawy urządzeń elektryczności samochodowej i motocyklowej przeprowadza pod gwarancją

ZAKŁAD ELEKTROTECHNICZNY
J. WYKA II-ga Aleja 28

Specjalne urządzenia dla remontów, akumulatorów i ładowania. Magnesowanie magnet, głośników i słuchawek.

Mieszkanie suche i słoneczne 4 pokoje z kuchnią i wygodami zaraz do wynajęcia wiadomość w sklepie „Renoma” Aleja 21. 479-3.

Poszukuje 2 pokoi z kuchnią w śródmieściu, wygodny, od 1 października. Wiadomość Redakcja „Słowa” dla Urzędnika.

CENY OGŁOSZEŃ: Przed tekstem 20 gr. za wiersz mm., nadesłano, w tekście i za tekstem 30 gr., — tabelaryczne 50 proc. drożej, zagraniczne 100 proc. Drobne ogłoszenia 10 gr. za wyraz. Najmniejsze 1 zł. — Bezrobotni i poszukujący pracy korzystają z 50 proc. ulgi przy zamieszczaniu ogłoszeń drobnych. — Wszelkie komunikaty zróżnicowane i słow. kulturalno-oświatowych umieszczane są bezpłatnie

Redaktor naczelny i odpowiedzialny: RYSZARD SCHMIDT.

Wydawca: Spółdzielnia Drukarsko-Wydawnicza „PRASA” w Częstochowie.

Druk. M. Święcki, ul. Najów. Marj Panny Nr. 63. Tel. 30 i 7-99